

ТОҶИР

Тоҷир

№ 6-7 (171) 19 март соли 2016

Кишвари мо - Тоҷикистон сарзамини хуршедӣ ва як гӯшаи биҳишти рӯи замин аст, ки бо қадами мубораки Наврӯз табиат ба гулистон табдил ёфта, бо ҷомаи сабзи худ ба мо зиндагии хуш ва нуру сафоро ҳада меорад.

Эмомалӣ Раҳмон

Наشريяи Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

Наврӯз барои миллати тоҷик китоби сарнавишт буда, ниёғони мо ҳатто дар давраҳои мушкилтарини таъ-

рихӣ ин ҷашни муқаддас ва хуҷастаи худро ҳимоят мекарданд ва бо Наврӯз дубора зинда мешуданд.

ИҚТИБОСҶО

аз суҳанрониҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар васфи Наврӯзи хуҷастапай

Наврӯз рамзи баҳор, оғози баракати сол аст.

Наврӯз, ки ҷашни ҷаҳонӣ шудааст, бигзор ҳар сол инсонҳоро ба ҳамдигар наздиктар ва аз сарвати дӯстию бародарӣ баҳравар намояд.

Наврӯз бузургтарин зухуроти ҳамдилию ҳамбастагии инсон бо табиат аст.

Наврӯз рамзи рӯзи нав, ибтидои соли нав ва иқдому амалҳои нави ободонию тозакориҳо аст.

Наврӯз ҷавҳари фарҳанги мардуми ориёиро ташкил карда, гузаштагонамон онро ҳамчун нахустин рӯзи моҳи фарвардин ва оғози соли нав, ҷашни баҳор, бедории табиат, баробар шудани рӯзу шаб ва ҷашни аҳди пешдодӣ таъбир кардаанд.

Мо баъди ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ волотарин суннатҳои ва шуқҳмандтарин тантанаҳои наврӯзиро, ки дар аҳди Курушу Доро, Хусрави Парвизу Исмоили Сомонӣ ва Борбаду Рӯдакӣ роиҷ буданд, идома дода, дар навбати худ ба онҳо мазмуну муҳтавои тоза бахшидем ва Наврӯзро дубора эҳё намудем.

Наврӯз ҷашни баробарии шабу рӯз, дарбаргирандаи фалсафаи баробарии инсонҳо дар рӯи замин ба шумор меравад.

Ҷаҳонӣ шудани ҷашни Наврӯз барои ривочу табодули фарҳангҳо, густариши ҳусни тафохуми байни миллатҳо ва таҳкими сулҳу суботи халқҳо нақши муассир мегузорад ва барои муаррифии боз ҳам бештари фарҳангу тамаддуни мардуми ориёитабор мусоидат менамояд.

Баргузориҳои Наврӯз дар сатҳи ҷаҳонӣ моро вазифадор менамояд, ки расму оинҳои неки наврӯзи замонаҳои кӯҳанро аз нав эҳё намуда, ба онҳо шукӯҳу шаҳомати тоза бахшем.

Яке аз суннатҳои бисёр неку шоистаи Наврӯз он аст, ки одамон ба истиқболи ин ҷашни фарҳунда на танҳо макони зисту ашӯи рӯзгор ва сару либоси ҳешро нав ё тозаву озода мегардонанд, балки қалбу ботини худро аз кинаву адоват ва хушунату бадбинӣ пок месозанд, ҳамдигарро бо чехраи кушоду оғуши пурмеҳр истиқбол мегардонанд.

Ҳақиқат ин аст, ки танҳо баъди соҳиби истиқлоли давлатӣ шудани Тоҷикистони азиз ҷашни Наврӯз умри дубора ёфт ва имрӯз дар саросари мамлакат бо шукӯҳу шаҳомати бемисл таҷлил мегардад.

Бахшиши гуноҳҳо, навозиши ятимону аёдати маъюбон ва хайру саховат ба дармондагону ниёзмандон суннати беҳтарини Наврӯз аст.

ОВОЗИ ХУШУ САВТИ ҶАЗОРОН ОМАД

(ГУЗОРИШ АЗ ТАНТАНАИ ҶАШНИ НАВРӢЗИ ДАР ДДТТ)

Наврӯзи бостонӣ суроғи таърихи пурғановати мо буда, ҳамчун суннати пурарзиш ба фарҳангу тамаддуни миллӣ ва тору пуди зиндагии мардуми тоҷик омешиш ёфтааст.

Эмомалӣ Раҳмон

Омодагии хуби ҳайати устодону профессорон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон ҷиҳати таҷлили Наврӯзи оламафрӯз, имкон дод, ки чорабиниҳои мазкур дар сатҳи баланд ва хотирмон гузаронида шавад.

18-уми март тамоми донишгоҳ ва литсейи назди онро фазои идона фаро гирифта буд. Садои карнаю сурнай, дафу чанг ва дигар асбобҳои мусиқӣ ба атроф танинандоз гардида, аз омадани фасли баҳору Наврӯзи хуҷастапай ва шодию нишоти устодону донишҷӯён ва меҳмонон дарак меод.

Рақсу суруд ва қироати шеърҳои ба баҳору Наврӯз бахшидашуда дилҳоро ба фараҳ оварда, шукӯҳу шаҳомати чорабиниро бештар мегардониданд. Варзишгарон бошанд, зимни иҷрои машқҳои гуногуни варзишӣ ҳунару истеъдоди баланди ҳешро нишон медоданд.

Дастовардҳои ба маърази

тамошо гузоштаи факултаҳои донишгоҳ, литсейии он ва дастархонҳои наврӯзи дар асоси тамоми расму оин ва анъанаҳои миллии ниёгонамон ораста, аз ҷумла "Ҳафтсин" ва "Ҳафтшин"

диққати меҳмонону иштирокдорони базро ба худ ҷалб намуд. Дубайтию рубоҳои дар сатҳи баланд иҷрокардаи ким кадом донишҷӯе, ки аз як гӯшаи ҷашнвора ба гӯш расида, ба дилҳо шодию

фараҳ мебахшид, ба чорабинӣ шукӯҳу шаҳомати тоза зам мекард. **Аз кӯҳу даман шир-шири борон омад, Овози хушу савти ҳазорон омад.**

Пероҳани Наврӯз ба бар карда баҳор, Булбул ба чаман шоду ғазалхон омад.

Ё худ: Худое, қудрати наврӯзиам дех, Зи фарҳанги замона рӯзиам дех, Кушоям то дари асрори маъний, Баҳори хотири гулдӯзиам дех.

Баъди азназаргузарониҳои дастовардҳои донишгоҳ қисми расмӣи ҷашнвора шурӯъ гардид, ки онро бо суҳани ифтихорӣ ректори донишгоҳ, профессор Мӯмин Шарипов ҳусни оғоз бахшида, меҳмонон ва тамоми иштирокчиёни ҷашнвораро хайрамақдам гуфта, меҳмонон - корманди масъули Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Сафарбой Самадов, шоири машҳури форсиабон, истиқоматкунандаи шаҳри Сан-Франсискои Иёлоти Муттаҳидаи Амрико, муаллифи шеъри "Ман ориёиам" Масъуди Сипанд, ки дар доираи Ҳамоиши байналмилалӣи адибони кишварҳои ҳав-

(Давомаш дар саҳ. 2)

Устодон ва донишҷӯёни азиз!

Инак соли ҳафтум аст, ки Наврӯзи мардуми ориётабор дар сатҳи умумиҷаҳонӣ таҷлил мегардад. Аз ин рӯ, ҳамаи Шуморо бо фарорасии ин ҷашни бузург, ки соли 2010 бо пешниҳоди Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва дастгирии давлатҳое, ки дар онҳо Наврӯз ҷанбаи таърихӣ дорад, аз ҷониби Ассамблеяи Генералии Созмони Миллали Муттаҳид ҳамчун Иди байналмилалӣ пазируфта шуда буд, самимона табрику муборакбод мегӯям.

Воқеан ҳам Наврӯз яке аз ҷашнҳои бузургтарини гузаштагонамон аст, ки таърихи беш аз шашҳазорсола дорад ва он баёнгари рӯзи нав ва зиндагии навин, ифодаи рӯҳи тоза, нафаси гарм ва эҳёи табиат буда, рамзи пайванди дӯстӣ, айёми покиву сафо ва муҳаббату самимият аст.

Тавре ки Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қайд намуданд: "Наврӯз баёнгари тафаккури таърихӣ, симои маънавий, сиришти ахлоқӣ, орзуи ормон, расму ойин, ҷаҳонбинию ҷаҳоншиносии миллатамон буда, дар тӯли мавҷудияташ арзишҳои фарҳангиву миллии моро дар

НАВРҮЗ РАМЗИ ШУКУФОИИ ОЛАМ ВА БАХТУ САОДАТИ ОДАМ АСТ

ТАБРИКОТИ РЕКТОРИ ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ ТИҶОРАТИ ТОҶИКИСТОН, ДОКТОРИ ИЛМҶОИ ИҚТИСОДӢ, ПРОФЕССОР ШАРИПОВ МҶМӢН МАШОКИРОВИЧ БА МУНОСИБАТИ НАВРҮЗИ ҲУҶАСТАПАӢ

таркиби худ ҳифз кардааст".

Рамзи Наврӯз - суманак ҳамчун ширинии соли нав аз расидани мавсими кишту кор, фарорасии баҳори нозанин мужда медиҳад. (21 март офтоб ба бурҷи ҳамал ворид гардида, баробаршавии шабу рӯз ба амал меояд. Ин рӯз нахустин рӯзи Фарвардинмоҳ, яъне моҳи аввали солшумории хуршеди аст).

Тавре ба ҳамагон маълум аст, имрӯзҳо дар тамоми манотиқи кишвари азизамон - Тоҷикистони соҳибистиқлол баҳри гиromидошти урфу одат ва маросимҳои халқӣ, таъмини ҳамоҳангии муносибати табиат ва инсон, ободонӣ ва кабудизоркунии муҳити атроф, ки аз суннатҳои беҳтарини ин ҷашни миллӣ доништа мешаванд, Наврӯзи оламафрӯз бо шодиву хурраи ва тантанаву бузург истиқбол мегардад.

Устодону кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон низ ба ин ҷашн тайёри хуб дидаанд. Дар баробари дуруст ба роҳ мондани таълиму тарбия ва тайёр кар-

дани мутахассисони баландихтисос, ба тозаву озода нигоҳ доштани синфхонаҳо, ҳудуди донишгоҳ ва кабудизор намудани гирду атрофи он, алалхусус шинондани дарахтон ва гулу гулбуттаҳо диққати ҷиддӣ дода мешавад.

Хурсандибахш аст, ки ҷашни Наврӯз дар замони истиқлолият мазмуну таровати тоза гирифта, ҳамчун муҳимтарин ҷашни миллӣ дар кишварамон бо шукӯҳу шаҳомати хосса таҷлил мегардад.

Ҳақ ба ҷониби Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки гуфтааст: "Мо баъди ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ волотарин суннатҳо ва шукӯҳмандтарин тантанаҳои наврӯзиро, ки дар аҳди Курушу Доро, Хусрави Парвизу Исмоили Сомонӣ ва Борбаду Рӯдакӣ роиҷ буданд, идома дода, дар навбати худ ба онҳо мазмуну муҳтавои тоза бахшидем ва Наврӯзро дубора эҳё намудем".

Устодони гиromӣ ва донишҷӯёни азиз, тавре ёдрас шудем, Наврӯз рӯзи фарорасии Соли нав мебошад. Аз ин лиҳоз, агар

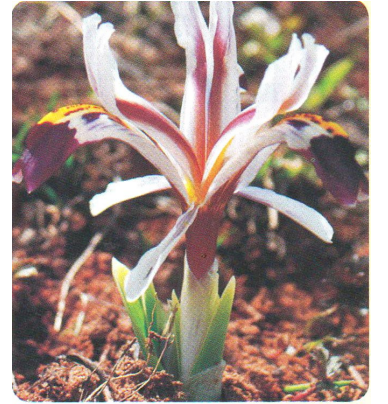
аз Наврӯзи гузашта то ба Наврӯзи имсола қору фаъолияти Шумо устодону донишҷӯёнро пеши рӯ орем, бешубҳа комёбию муваффақиятҳои назаррасеро дар ҳама бахшҳо дида метавонем. Аз ҷумла, дар самти тайёр кардани мутахассисони баландихтисоси ба талаботи бозори меҳнат ҷавобгӯ, устодону кормандони донишгоҳ саҳми назаррасдоранд. Маҳз кӯшишу ғайрат, маҳорат ва дараҷаи баланди касбию таҷрибаи фаровони устодону профессорон имкон дод, ки донишгоҳ сол то сол дастоварду комёбиҳои беназирро соҳиб гардида, дар байни макотиби олии кишвар ва берун аз он ҷойгоҳи хосаи худро пайдо намояд.

Устодон ва донишҷӯёни азиз, мо бояд фаромӯш насозем, ки афзоиши муваффақиятҳои мардуми шарифи Тоҷикистон дар тамоми соҳаҳо, маҳз ба тӯфайли соҳибистиқлолии кишвари азизамон, ки имсол 25-умин солгарди он таҷлил мегардад, насиб гардидааст. Аз ин рӯ, мову шуморо зарур аст, ки ба-

рои боз ҳам мустақамтар қардани Ваҳдати миллӣ, шукӯфоии кишвар ва афзун гардондани дастовардҳои донишгоҳи азизамон аз ҳарвақта дида кӯшишу ғайрати бештар намоем.

Ҷашни Наврӯзи ҳуҷастапаӣ, ки зодаи хирад, андеша, ҷаҳонбинӣ ва тафаккури гузаштагонӣ бузургамон мебошад, муборак бод, устодону донишҷӯёни азиз!

ГУЛИ СИЯХҶҶШ

СияхҶҶш аз баҳорон мужда орад, Табиатро шукӯҳи тоза дорад. Барои ин миёни навҷавонон, Ба номи ишқи пок овоза дорад.

(Аввалаш дар саҳ. 1)

заи Наврӯз ба Тоҷикистон омадааст, намояндагони Донишқадаи шаҳри Томски Федератсияи Россия Кардиян

Галина Викторовна ва Майорова Елена Ивановна, раиси Кумитаи иҷроияи Ҷизби Халқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Фирдавсии шаҳри Душанбе Саидалӣ Асоев, муовини раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳ. Амирбекзодаро ба аҳли толор муаррифӣ намуда, хайрамақдам гуфт.

Ректори донишгоҳ бо шукӯғзорӣ аз соҳибистиқлолии ва сулҳу суботи кишвар, инчунин саҳми беназири Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар бобати ҷаҳоншавии Наврӯз ва ҷаҳду талошҳои Пешвои миллат дар боз ҳам ободу зебо гардондани Тоҷикистони биҳиштосо ҳарф зада, иштироки аҳли илму адаб, олимону муҳаққиқони кишварҳои мухталифи дунёро ба пойтахти ватанамон - Душанбешаҳр ва ширкати онҳо дар ҷорабиниҳои наврӯзии сатҳи баланд, аз ҷумла Симпозиуми илмӣ байналмилалӣ оид ба Наврӯз ва Ҳамоиши байналмилалӣ адибони кишварҳои ҳавзаи Наврӯз, аз эътироф ва ватани аслии Наврӯз будани кишвари азизамон - Тоҷикистон ва боло

ОВОЗИ ХУШУ САВТИ ҶАЗОРОН ОМАД

рафтани обрӯ ва мақому манзалаи он дар арсаи байналмилалӣ арзёби қард ва бо қамоли

қадимаи Саразм, ки таърихи беш аз панҷунимҳазорсола дорад, ёдовар шуда таъкид намуд, ки ба қадри ин Ватан, ки онро Тоҷикистон ном аст ва ёдгориҳои зиёди таърихӣ фарҳангӣ дорад, бирасед. Шоири ширинкалом инчунин аз хусуси таҷлили ҷашни Наврӯз, ҷаҳоншавӣ ва риояи суннатҳои он ҳарф зада, иброс дошт, ки Раиси ҷумҳури Амрико дар хонаи худ барои иронӣ ва форсизабонон "Ҳафтсин" ва "Ҳафтшин"-ро омода кардааст, ки ин аз бузургӣ, шукӯҳу шаҳомат ва эътирофи ҷаҳоншавии Наврӯз башорат медиҳад.

Масъуди Сипанд дар идомаи суҳанаш ба ҳозирин рӯ оварда "Дуруд ба Раиси ҷумҳури шумо, ки ин идро барои шумо меорад" гуфта, шеъри "Ман Ориёиям"-ро ба пуррагӣ қироат намуд, ки боиси хушҳолӣ ва мавҷи қарсақҳои аҳли толор гардид.

Дар суҳанронҳои Сафарбой Самадов ва Саидалӣ Асоев низ таманиёт ва орзуҳои неки

Ҷумҳурии Тоҷикистон", сипоснома ва ифтихорномаҳои Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати донишгоҳ супорида шуданд.

Барномаи консертии омодакардаи дастаи хунарии "Тоҷири Аҷам"-и донишгоҳ, аз ҷумла сурӯдҳои "Марҳабо Наврӯзи истиқлол", "Хуш омадӣ Наврӯзи ман", "Ҷӯраҷон", саҳнаҷаи ҳаҷвии "Домоди замонавӣ" ва рақсҳои ҷаззобу дилҷасп, ки бо хунару истеъдоди баланд иҷро карда шуданд, таъби иштирокиёни ҷорабиниро хушу гуворо гардониданд. Бахусус, суруди умумии "Наврӯз шуд ҷаҳонӣ", ки бо нақароти:

Эй насли ориёӣ, Наврӯз шуд ҷаҳонӣ. Бо сози хусравонӣ, Наврӯз шуд ҷаҳонӣ.

хуш садо дод, дилҳоро тасхир карда, то дەر дар хотири аҳли толор хоҳад монд.

Дар хотимаи ҷашни байналмилалӣ Наврӯзи ректори донишгоҳ, профессор Шарипов М.М. бори дигар Наврӯзи оламафрӯзро ба ҳамагон табрик гуфта, ба меҳмонон ва дигар иштирокиёни ҷорабинӣ изҳори сипос намуда, кудуми мубораки Наврӯзи имсоларо, ки ба 25-умин солгарди истиқлолияти давлатии кишварамон рост омад, дар рушду нумуи Тоҷикистони азиз нек ва пурфайз арзёби қард.

Р. Шариф

эҳтиром суҳани табриқиро ба шоири ширинкалом Масъуди Сипанд дод.

Масъуди Сипанд суҳанашро бо қироати шеъри худ, ки мат-

лааш бо чунин байт: Одамӣ шод мешавад бо ишқ,

Аз ғам озод мешавад бо ишқ,

шуруъ мегардад, оғоз қард ва аҳли толорро бо Наврӯзи байналмилалӣ шодбош гуфта, иброс дошт, ки Тоҷикистон вақеан ҳам кишвари сулҳдӯст, ободу зебо ва дорои таъриху маданияти бойи қадима аст. Ӯ барои тақвияти фикраш аз ёдгори

наврӯзӣ баён ёфта, ҷаҳду талошҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бобати таъмини сулҳу субот, мақоми ҷаҳонӣ гирифтани Наврӯз ва аз як кишвари ҷангзада ба кишвари ободу зебо ва рушдкунанда табдил ёфтани Тоҷикистони азиз ёдрас гардиданд.

Сипас ба чанде аз устодону кормандон ва донишҷӯёни фаъоли донишгоҳ шаҳодатномаҳои "Аълоҷии маориф ва илми

МИЗИ МУДАВВАР

Тибқи нақшаи чорабиниҳои ягонаи Шӯрои мудирони шуъбаҳои кор бо ҷавонони муассисаҳои олии таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ри Тоҷикистон дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон мизи мудаввар дар мавзӯи "Ҷавонон пайрави Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон" баргузор гардид, ки дар он Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуллозода Аҳтам Рустам ва олимони ҷавон, магистрантҳо ва донишҷӯёни фаъоли донишгоҳ иштирок намуданд.

Мизи мудаввар бо сухани ифтитоҳии ректори донишгоҳ, профессор Шарипов М.М. оғоз ёфт. Сипас, Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуллозода Аҳтам Рустам чиҳати амалисозии нуқтаҳои Паёми имсолаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон су-

ханронӣ намуда, иброз дошт, ки дар амали намудани дастури супоришҳои Сарвари давлат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, баҳусус Паёми имсолашон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавонони кишвар саҳми назаррас хоҳанд гузошт.

Донишҷӯёни фаъоли донишгоҳ, аз ҷумла Фариди Алимардонова, донишҷӯи курси 2, ихтисоси 25010400 дар мавзӯи "Паём - дастури илҳомбахш", Нурмуҳаммад Мирзоев, курси 3, ихтисоси 250103 дар мавзӯи "Садои Сарвари мо аз ватандорист", Фаррух Алиев, ассистенти кафедраи ҳуқуқи тичорат дар мавзӯи "Тағйири иловаҳо ба Конституция (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нигоҳи ҷавонон" бо маърузаҳои пурмазмун баромад намуданд.

Баъдан аз ҷониби Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуллозода Аҳтам Рустам, ректори донишгоҳ, профессор Шарипов Мӯмин Машокирович барои саҳми арзанда дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон, тарбияи донишҷӯён дар рӯҳияи ватандӯстиву ҳудодоҳӣ, омода кардани онҳо барои рушди иқтисодии миллий ва корҳои созандагиву бунёдкорӣ ба ифтихори 25-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ифтихорномаи Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардонид шуд. Абдуллозода Аҳтам Рустам инчунин, ба як гурӯҳ олимони ҷавон ва донишҷӯёни фаъоли донишгоҳ, ки дар татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон ҳиссаи сазовор гузоштаанд, сипосномаҳои кумитаро супорид.

Р. Масъуд

ОЗМУНИ "ШЕЪРУ ТАРОНАХОНӢ ДАР ВАСФИ МОДАР, БАҲОР, ҲАЁТ ВА ИШҚ"

Бо мақсади баланд бардоштани маърифати зеҳнию фарҳангӣ, аз бар намудани ашъори пурғановати адибони тоҷик ва ба ин васила таҷассуми бузургии Зан-Модар, санаи 2 марти соли 2016 дар толори асосии ДДТ озмуни "Шеърӯ таронахонӣ дар васфи Модар, Баҳор, Ҳаёт ва Ишқ" баргузор гардид, ки дар он донишҷӯён аз тамоми муассисаҳои таҳсилоти олии шаҳри Душанбе ширкат варзиданд.

Дар озмуни мазкур Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистонро донишҷӯи курси 2-юми ихтисоси 250103 Мадина Дипоева ва донишҷӯи курси 3-юми ихтисоси 250108 Саъдӣ Додарбеков намоёндагӣ карданд. Дар чорабинӣ муовини Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Амрибекзода Ҳ., сардори раёсати кор бо ҷавонони ҳамин кумита Аҳмадзода Д. иштирок ва суҳанронӣ намуданд. Чорабиниро муовини ректор оид ба таъ-

ДАСТИ ДУОИ МОДАР

Он миллате ба роҳи саодат
ниҳад қадам,
К-ӯ худ ба фикри модару
фардои миллат аст.
Ман васфи модарон чӣ
бигӯям, ки гуфтаанд:
"Боғи биҳишт зери кафи
пои модар аст".

7-уми марти соли ҷорӣ дар толори асосии донишгоҳ бахшида ба Рузи Модар маҳфили фарҳангӣ-фароғатии "Дастӣ дуои модар" шуда гузашт. Маҳфил бо чунин мисраъҳои шеърӣ шоири зиндаёд, устод Лоик Шералии оғоз ёфт:

Сад ҷону дил фидои
як муддаои модар,
Фатҳу кушоиш орад,
дасти дуои модар.
Оғози офариниш дар
раҳми уст, з-ин рӯ,
Сад достон барояд
аз як ҳиҷои модар.
Гар шоирони олам якҷо
мадеҳа гӯянд,
Як байт ҳам наарзад
андар санои модар.
Аз сарвату зи шӯҳрат
гар бар фалак занам сар,
Таъзим мекунам боз
дар зери пои модар.

Дар қисми расмӣ чорабинӣ ректори донишгоҳ, профессор Шарипов М.М. ва Раиси Кумитаи

ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуллозода Аҳтам Рустам бо сухани ифтитоҳӣ баромад карда, дар ситоиши азизтарин ва муқаддастарин шахс - Модар, ки бо мафҳуми Ватан дар як ради-ф меистад, суҳанҳои самимӣ гуфта, аз ғамхориҳои ҳамешагии ҳукумати ҷумҳурий, баҳусус Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон нисбати ин шахси муноси ғамхор ва олиҳаи хусну зиндагӣ ёдовар шуданд. Сипас, аз ҷониби муҳ-

тарам Шарипов М.М. ва Абдуллозода А.Р. ба бонувон ва донишҷӯдӯхтарон Ифтихорнома ва тухфаҳои хотиравии Раёсати донишгоҳ супорида шуданд.

Композитсияи бадеии "Аллаи модар", сурудҳои "Модар", "Садбарги тар", "Бароям офарида", "Ноз ба ту зебидаст" "Суманбар", "Барои Зан-Модар", "Пайгоми муҳаббат", саҳнаҷаи ҳаҷвии "Домоди замонавӣ" ва рақсҳои ҷаззобу дилчасп, ки қисми фарҳангии чорабиниро ташкил дода, аз ҷониби аъзоёни фаъоли гурӯҳи хунарии "Тоҷири Аҷам"-и донишгоҳ: Далер Мирхонов, Шахло Тӯраева, Зайнаби Файзулло, Малика Мамадалиева, Ҷамила Давлатова, Мадина Дилоева, Маҳварбону Султнова, Нурмуҳаммад Мирзоев, Мирмаҳмад Алиев, Маҳмадшариф Муродов, Нафиса Мирбобоева, Раҳмонзода Меҳринисо, Рухшона Туйғунова, Шабнама Давлат, Сиёвуш Розиков, Нигина Фақерова, Умед Иброҳимов, Ҷамшед Тошев, Насимҷон Раҳимов бо маҳорати баланд иҷро карда шуданд, ба дилу дидаҳо шодию фараҳ бахшиданд.

Р. Шариф

лимӯ тарбия Акрамов Ф.М. оғоз намуда, меҳмононро ба Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон хайрамақдам гуфт ва гузаронидани чунин як озмуни сатҳи баландро манфиатбахш арзёбӣ кард. Натиҷаи озмун 04.03.2016 дар Маркази ҷавонон "Ориёно" бо иштироки Раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии

назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуллозода А.Р. муайян гардид ва ғолибон бо тухфаҳои Кумита қадрдонӣ карда шуданд. Аз ҷумла, Мадина Дипоева ва Саъдӣ Додарбеков бо сипосномаи Кумита ва тухфаҳои хотиравӣ қадрдонӣ карда шуданд.

Шуъбаи кор бо ҷавонони донишгоҳ

ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Ифтихори тоҷикон аз Пешвои миллат аст,
Ҳамчу рамзи офтобе дар ҳавои миллат аст.
Қабл аз шоҳии ӯ ҳоли харобе доштем,
Дар масири устуворӣ ӯ давои миллат аст.
Бенизомӣ мешавад гар ӯ набошад дар низом,
Ҳастияш дар минбари мо аз барои миллат аст.

Мардумони Тоҷикистонро ҳимоятгар туй,
Дар мароми зиндагӣ некӯтарин сарвар туй.
Мазлумон бе ту бимонанд дар тааддӣ замон,
Додгустар бар ҳама афроди ин кишвар туй.
Ҳар ятими хастае бошад, "Падар" гӯяд туро,
Ҳар ятими хастаеро дар канору бар туй.

Сулҳ овардӣ барои тоҷикони тоҷдор,
Дар ҳазони кишвари мо гаштӣ монанди баҳор.
Душманони халқи мо буданд дар макру ҳиял,
Бар ҳама ғолиб шудӣ, бо кӯмаки Парвардигор.
Иқтидори давлату меҳан ту ҳастӣ, эй Ҷаноб!
Бе вучуди ту ба минбар мо надорем иқтидор.

Миллати мо сад ҳазор зулму тааддӣ дидааст,
Неку бадро дар мизони ақли худ санчидааст.
Аз замони Ориён то даври истиқлоли мо,
Аз ҳазорон шоҳи бедоди ҷаҳон ранчидааст.
Мо намеҳоҷем рави аз минбари халқи азиз,
Ғунҷаи боғи Ватан аз дасти ту хандидааст.

Солҳои ҷанги мо миллат парешон гашта буд,
Кӯдакони бепадар дар кӯча ҳайрон гашта буд.
Гар писар дар Тоҷикистон буд бо қалби ҳазин,
Чун падар бо сад алам дар мулки афғон гашта буд.
Кас набуд ором андар кӯчаю бозори мо,
Модарон дар хонаҳо бо чашми гирён гашта буд.

Шукри он Парвардигоре халқи моро офарид,
Миллати мо аз ғаму андӯҳи бепоён раҳид.
Нотавонбини агар аз шоҳият нороҳатанд,
Соҳиби ақли расо ҷуз ту касе раҳбар надид.
Аз замин то осмон фарқе зи ду даҳсола бин,
Ин ҳама аз заҳмати аҳли хирад омад падид.

Зери мавҷи парчами ту бишканем армони худ,
Мо туро бинем дар руҳи Ватан дармони худ.
Ҳар суҳанҳои шарифе бишнавам аз ҷонибат,
Мо қабул созем он гуфтор чун фармони худ.
Баҳри сарҷамъии ин миллат кашидӣ ранҷо,
То бубинӣ халқро дар хонаю дар хони худ.

Ҳар касе, ки чораҳо андар муқобилат кунад,
Носипосӣ баҳри фардои ҳамин миллат кунад.
Ҳар кӣ бар зидди сиёсатҳои ту гап мезанад,
Қалби бенуқсони кишварро пур аз иллат кунад.
Ҳар кӣ ранҷонад туро эй Пешвои миллатам,
Зиндагиашро Худо бо хориву зиллат кунад.

*Ҷамшед Гурезов, муаллими
калони кафедраи забонҳои хориҷии ДДТТ*

БАЪДИ БОРОН

Зери борон, чатри худ болои сар,
Мекунам ман аз хиёбонҳо гузар.
Резаборони шаби армонҳо,
Мекунад бар ҷисму ҷони ман асар.
Дидаам осори раҳмат аз Худо,
Кӯрдил ҳаргиз намебинад агар.
Осмон бар ҳолати танҳоиям,
Ашк мерезад зи шомам то саҳар.
Муждаи сабрам маро эҳдо кунад,
Ғам гурезад аз вучудам боҳазар.
Раъд андар осмони файзбор,
Мезанад бар гӯши ман бонги хатар.
Барқро андар фазои беканор,
Оғаҳӣ медон аз нори сақар.
Рӯи хуршедам ниқоби абр бин,
Дар хичолат аз гуноҳони башар.
Ибрате гир аз тамошои фазо,
Носеҳе беҳтар аз ин бошад магар!?
Эй Гурезӣ олами ҳастии худ,
Аз назар кардан макун сарфи назар.

Г. Ҷамшед

ДУБАЙТИҲОИ НАВРӯЗИ

**Биё Наврӯз, оламро ҷавон кун.
Зи файзи худ заминро гулистон кун.
Чароғи олами даврон тӯй, ту,
Мунаввар дидаро аз арғувон кун.**

**Биё Наврӯз атри гулшани мо,
Муанбар кун қабо андар тани мо.
К-аз омад - омадат шояд навиде
Дарояд аз дари илму фани мо.**

**Биё, Наврӯз, бо ҳусни баҳорам,
Зи омад - омади ту беқарорам.
Биё, нахли умеддам фарқи гул кун,
Ки пур гардад аз он домони ёрам.**

**Биё, Наврӯзи истиқлоли тоҷик,
Биё, ҷоно, баистӣқболи тоҷик.
Ба нури гул мунаввар кун диёрам,
Расад то бар само иқболи тоҷик.**

НАВРҮЗ ЧАШНИ ЧАМШЕДӢ ВА РАҲМОНИСТ!

Хурсандиовар аст, ки шукӯху шаҳомати Наврӯз на танҳо дар сарзамини мо, балки ақсои олам бештар мегардад. Аз ҷониби ЮНЕСКО ҳамчун ҷашни ҷаҳонӣ боз намудани Наврӯзи ниёгонамон мояи ифтихорамон аст, ки аз ифтихормандӣ ҳангоми фаро гирифтани ин ҳис вучуди касро ашки шодӣ беандоза фарогир мешавад. Иқдоми ҷаҳонӣ шудани Наврӯзи хучаста дар арсаи ҷаҳони мутамаддин бо шарофат ва ташаббуси беназири Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон

шаед пайвастааст ва дар гиромидошти Наврӯз фаромуш кардани шоҳ Чамшед ин дури ва беҳабарӣ аз арзишҳои таърихӣ ва фарҳангии ниёгонамон аст. Донишмандони саршиноси хонадони тоҷику форс дар асарҳои худ "Бурҳони қотей", саргози ҷашни Наврӯзро ба шоҳ Чамшед марбут медонанд ва Чамшед номи дигари меҳр мебошад. Тибқи навиштороти "Бурҳони қотей" Чамшед сайри олам мекард, чун ба Озарбойҷон (Ирон) расид, рӯзе, ки офтоб ба авҷи Ҳамал омада буд, фар-

миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон низ баръало намоён аст ки мардумро чанд рӯзе аз кор озод менамояд ва ба истирохат даъват менамояд ва мардуми зодбуми кишвар наврӯзи оламафрӯзро ҷашн мегиранд. Дар ин маврид Абӯрайҳони Берунӣ дар "Осор ул боқия" ном асараш чунин овардааст: "Наврӯзро далали пайдоиш офариниши ҷаҳон донистаанд ва гуфтанд: дар ин рӯз буд, ки Худованд афлоро пас аз он ки мударте сокит буданд ба гардиш даровард ва ситорагонро, пас аз чанде таваққуф бигардонид ва офтобро барои он ки аҷзои замон аз солу моҳу рӯз ба он шинохта шавад, офарид."

Шоистатарин арзиши Наврӯз гирдовардану раҳнамоӣ кардани мардум барои худогоҳӣ ва аз даст надодани сиршти ахурии ниёгону покони сарзамини тоҷикон ва иронӣён мебошад. Ва акнун, ки Наврӯзи ниёгони моро ҷаҳониён пазируфтанд, онҳо бояд аз манишу ҷаҳонгарии тоҷикону иронитаборон си-

милалӣ бахшида ба ҷашни Наврӯз бо иштироки мардумони ҳавзаи Наврӯзро ташкил кард, ки дар таърихи зиндадорӣ илмии ин ҷашни ориёӣ беназир аст. Оиди хизматҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар вартаи модари ҷашнҳо - Наврӯз ҳаминро қайд кардан кифоят аст, ки ӯ барои мақоми байналмилалӣ додани ин ҷашни пуршукӯҳ дар сатҳи созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла Созмони Милали Мутаҳид, созмони фарҳангии ЮНЕСКО ва дигар созмонҳову ташкилотҳои байналмилалӣ қадамҳои устуворро гузошта, кӯшид то ҷаҳониён бидонанд, ки ӯ имрӯз вориси асосӣ ва бозтобкунандаи ин ҷашни қадимаи мардуми ориёинаҷод аст.

Наврӯз алоқаманд дастгирӣ карда, даъват ба он намуд, ки оид ба Наврӯз маълумоти бештар пешкаш карда шавад, дар ҳолати зарурӣ ҷамъомадҳои ҳарсола бобати таҷлили ин ҷашн ташкил намоянд, таърихи пайдоиш ва анъанаҳои ин ҷашн бо мақсади паҳн кардани маълумот дар бораи аҳамияти Наврӯз дар ҷомеаи ҷаҳонӣ мавриди омӯзиш қарор дода шавад, ба давлатҳои манфиатдор ва Созмони Милали Муттаҳид, хусусан ба муассисаҳои махсусгардондашудаи дахлдори он, фондҳо ва барномаҳои Созмони Милали Муттаҳид оид ба масъалаҳои таҳсилот, илму фарҳанг, ташкилотҳои манфиатдори байналмилалӣ ва минтақавӣ дигар, ташкилотҳои ғайриҳукумати, тақлиф намуд, ки дар чорабиниҳои давлатҳои Наврӯзро ҷашнгиранда, иштирок намоянд.

рӯи даст омад. Наврӯз дар гардиши чандҳазорсолаи худ аз миёни тирадӯзиҳои иҷтимоиву сиёсӣ ва курдҳои мазабаву сиёсӣ гузашта то рӯзгори мо омада расидааст. Дар рӯзгори араб, ки мехост бо баҳонаи диноварӣ Наврӯзро чун арзишҳои дигари мардуми таҳҷой зерӣ по кунанд, асилони миллат хушмандӣ карда ба он обуранг ва ҷилои мусалмонӣ дода, аз нобудӣ раҳой бахшиданд. Чи тавре ки нотавонбинони дохилии мазҳабтарошу хурофоти имрӯза низ инро мехостанд, аммо ибтикори пешгирифтаи Роҳбари давлат монеи ин хурофотпарастии онҳо шуд. Онҳо тавонистанд тозиён ва мутассибонро, ки Наврӯзро ҷашни мункирони дин ҳисобида буданд, исбот кунанд, ки Наврӯз рӯзи ба дунё омадани Одам алайҳи салом аст. Ба таъкиди донишманди маъруфи тоҷик Зафар Мирзоён онҳо пиндорҳои зартуштии дар шаш рӯз бино ёфтани дунёро аз тарафи Аҳрамаздо, ба ояҳои Қуръони маҷид (сураи 7, ояи 54-"Ал Аъроф" ва сураи 10 ояи 3-Йунус; Инна раббакум аллоҳулази халақас-самовоти вал арза фи ситати айёмин", яъне парвардигори шумо худост, осмону заминро дар шаш рӯз офарид.), созгор намуда, нагузоштанд то ин ҷашни бузурги иронинаҷодон хору ҳақир гардад.

муда буд, ки тахти орошдодаеро дар ҷои баланде гузоштанд ва тоҷи ҷилдореро ба сар ниҳода бар он тахт нишаст. Чун офтоб тулӯ кард, шуоъ ва партави офтоб бар он тоҷи тахт афтод ва шуоъ дар ғояти равшани падид омад ва чун ба забонҳои паҳлавӣ шуоъро ва ё равшаниро ШЕД мегӯянд, ин алфозро бар Чам афзуданд ва Чамшед гуфтанд, яъне ПОДШОҲИ РАВШАН ва дар он рӯз ҷашни азиме орошанд ва он рӯзро Наврӯз ном ниҳоданд.

посгузор бошанд на мо аз лутфи онҳо. Чи тавре ки донишманди тоҷик Зафар Мирзоён менависад: "донишмандони баландҷойгоҳи тоҷикро мебуданд пиромуни арзишҳои таърихии Наврӯз, ба вижа пайваस्ताгии он бо таърихи давлатдорӣ ва фарҳанги гузастаи тоҷиктаборон мақолаҳои навишта, онро ба забонҳои урупоӣ, дар нашрияҳои дохиливу хориҷӣ ба интишор расонанд. Наврӯзро бад ин хотир ҷашни Чамшедӣ ва Раҳмонӣ ном ниҳодем, ки Чамшед онро дар замони худ аз муътасибон ва аз ҷолишҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ динӣ дар амон гузошт ва имрӯз Асосгузори сулҳу ваҳдат-Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон онро дубора аз вартаи нобудӣ раҳонид, конфронси байнал-

Бо пешниҳоди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва пуштибонии як қатор мамлакатҳои ҷаҳон ҷашни ниёгони мо Наврӯз, 19 феввали соли 2010 дар иҷлосияи 64, аз ҷониби Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид - Рӯзи байналмилалии Наврӯз эълон карда шуда, дар саросари ҷаҳон бо шукӯху шаҳомат таҷлил мегардад. Ҷамчунин, Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид, кӯшишҳои давлатҳо-аъзоҳоро, ки дар ҳудуди онҳо Наврӯз ҷашн гирифта мешавад, ҷиҳати нигоҳ доштан ва ривочу равнақ додани фарҳангу анъанаҳои бо

Аз ин хотир, дастгоҳи дипломатиро мебуданд дар назди мақомоти марбути кишварҳои дигар шукӯҳи Наврӯзро бозтоби намуда, расмияти давлатӣ ва арзиши миллии тоҷикӣ доштани онро таъкид намоянд ва онҳоро водор кунанд, то дар бузургдошти Наврӯз, ба масобаи ҷашни бузурги миллии тоҷикон, Сарвари давлат ва мардуми Тоҷикистонро шадбоши наврӯзӣ намоянд ва ҳангоми ба кишварҳои дигар тақдим намудани барқияҳо, бо ибороте аз номи бунёдгузори ин ҷашн ёд шаванд то ҷаҳониён бидонанд, ки бад ин хотир Наврӯз ҷашни Чамшедӣ ва Раҳмонист.

Сиёвуш Наботов,
устоди ДДТТ

Гузаштагони дури мо дар рӯзи нахустини Наврӯз, ки Урмузд ном дорад, моҳи фарвардини Соли нав, бо тарзи вижае ҳамдигарро шодбош мегуфтанд, ки ин расму ойин имрӯзҳо дар тамоми манотиқи кишвари азики мо - Тоҷикистон пойдор аст. Ҳангоми ба ҳамдигар даст додан, ҳар яке дастони дигарро бо табассум дар байни дастони худ ниғаҳ дошта, шодбоши наврӯзӣ мегуфтанд. Рӯзи шашумини моҳи фарвардин, рӯзи вижаи Соли нав буд, ки онро "Наврӯзи бузург" меномиданд ва ин рӯз ба василаи шоҳ гиромӣ дошта мешуд. Ин анъаноти наврӯзӣ дар замони Сарвари имрӯзаи кишвар, Асосгузори сулҳу Ваҳдати

Ҷамчунин, Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид, кӯшишҳои давлатҳо-аъзоҳоро, ки дар ҳудуди онҳо Наврӯз ҷашн гирифта мешавад, ҷиҳати нигоҳ доштан ва ривочу равнақ додани фарҳангу анъанаҳои бо

ВАСФИ БАҲОР ДАР АШЪОРИ ҲОФИЗ

Баҳор фасли бобаракату хушхӯли, фирӯзмандиву хуррами тамоми мардуми сайёра мебошад, ки онро ҳама сол бо хушнудӣ истиқбол мегиранд. Баҳор фасли аввали соли шамсӣ буда, моҳҳои ҳамал (фарвардин), савр (урдабиҳишт), ҷавзо (хурдод)-ро дар бар мегирад, ки муддати он аз 22 март то 22 июн аст.

Баҳор фасли зебоию ишқ, меҳнату фидокориҳост. Бехуда нест, ки шоирону нависандагон чӣ дар гузашта ва имрӯз онро бо меҳру муҳаббати беинтиҳо дар ашъори худ тараннум меку- нанд.

Яке аз шоирони забардасти адабиёти классикии форсу тоҷик, бузургтарин устоди каломи бадеъ, шоири инсонпарвар Ҳофизӣ Шерозӣ (1321-1389), ки садою оҳанги ашъо- ри мӯъҷизаосояш ҳатто ҳангоми дар қайди ҳаёт буданаш ба тамоми Осиё ва Аврупо та- нинандоз гардида буд, баҳори фархундапай ва ҷаҳонороро дар абёташ бо эҳсосоти амиқи лириқӣ тасвир намудааст.

Ҳофиз сарояндаи бузурги ишқу ҷавонӣ, зебӣ, табиати дилрабо ва хушдилию хуш- олии одамони покгинат аст. У дар ин бобат ошиқӣ гузарот ва ба гуфти худаш ба ишқ варзидан шӯҳрат дорад. Ҳар як ғазали Ҳофиз намунаи адабиёти ирфонӣ мебошад, ки суҳанҳо бо назокату тароват дар сурати нозук ва зариф суфта шудаанд. Чунончи худӣ шоир мегӯяд:

Шеърӣ Ҳофиз ҳама байтулғазали маърифат аст, Офарин бар нафаси дилкашу таъби суҳанаш.

Ҳофиз аз ҳама бештар дар ғазалҳои таносуби каломро моҳирона риоя мекунад, чунончи:

Расид мужда, ки омад баҳору сабза дамид, Вазиға гар бирасад, масрифони гул асту набид. Сафири мурғ баромад, бати шароб кучост? Фигон фитод ба булбул ниқоби гул, кӣ кашид? Зи рӯи соқии маҳваш гуле бичин имрӯз, Ки гирди орази бӯстон хати бунафша дамид.

Ҳофиз дар ғазалиёташ бештарин ва пурэҳсостарин манзараҳои табиати пурафсуноро бо таваҷҷуҳи хоси шоирона васф менамояд. Таваҷҷуҳи шоир ба зебоиҳои табиат, саёҳат дар олами мунаққашӣ он, васфи тасвири рангу бӯи дилангезу диловези он аз мутолиаи ашъори ӯ бармеояд:

Саҳни бӯстон завқбахшу суҳбати ёрон хуш аст, Вақти гул хуш бод, к-аз вай вақти майхорон хуш аст.

Шоирӣ инсондӯст дар ғазали дигараш хурсандӣ на- мудааст, ки боз як баҳори тоза ба ӯ насиб гардидааст ва метавонад, ки дар ин айём кори фойданокеро ба итмом расонад:

Шукри онро, ки дигар боз расидӣ ба баҳор, Бехи некӣ бинишону раҳи таҳқиқ бичӯй.

Илҳомӣ Ҳофизӣ баландэҳсос дар самои хушнамои дилангези баҳорон парвоз намудааст. У баҳорро гиреҳ- кушоӣ ғамҳо ва зудояндаи занги дилҳо ҳисоб намудааст:

Чу ғунча ганҷи фурӯбастагист кори ҷаҳон, Ту ҳамчу боди баҳорӣ гиреҳкушо мебош!

Шоир манзараҳои мунаққашӣ баҳорон, зебоию зин- нати нотақрори он, майю мутрибу маҳбуба, соқию шо- ҳидро бо эҳсосоти амиқи лириқӣ, рӯҳи сабук, ҳиссиёти шодиовар ва оҳангнокӣ сароидааст. Дар ғазалҳои Ҳофиз бештар манзараҳои табиат барои изҳори ақидаҳои иҷти-

мой, андешаҳои ахлоқию танқидӣ чун воситаи муҳиме хизмат кардаанд. Чунончи:

Навбахор аст дар он кӯш, ки хушдил бошӣ, Ки басе гул бидамад, бозу ту дар гил бошӣ, Ман нагӯям, ки кунун бо кӣ нишину чӣ бинӯш, Ки ту худ донӣ, агар зираку оқил бошӣ.

Дар шеърӣ дигар Ҳофизӣ ҳаётдӯсту зиндадил ғани- мат донишани лаҳзаҳои нотақрори умрро дӯстона мас- лиҳат медиҳад. Инчунин маънии "оби зиндагию равзаи Ирам"-ро дар лаби ҷӯйбору майю гушгубор мебинад:

Хуштар зи айшу суҳбати боғу баҳор чист? Соқӣ кучост, гӯ, сабаби интизор чист? Маънии обу зиндагию равзаи Ирам, Ҷуз тарфи ҷӯйбору майи хушгубор чист?

Ҳофизӣ нозукадо дар ин порча эҳсосоти дили аз та- биату лавҳаҳои баҳорон бо шӯру шавқ омадаро нишон додааст.

Дар баҳорӣҳои Ҳофизӣ хушхон байтҳои мавҷуданд, ки аз хусуси сабзиши гулу лола, ороиши боғу чаман баҳс кардаанд. Чунончи:

Кунун, ки дар чаман омад гул аз одам ба вучуд, Бунафша аз қадами ӯ ниҳод сар ба сучуд. Шуд аз фурӯғи раёҳин чу осмон гулшан, Зи юмни ахтари маймуну толеи масъуд.

Бо хондани ин ғазал хонанда ҳаёлан лаҳзае дар саҳроҳои сабзпӯш ва марғзори хуш саёҳат мекунад. Дар шеър рӯйдани гулу дамидани лола тағйироту инкишоф ва аломатҳои зоҳирии минбаъдаи онҳо тасвир шудааст.

Дар шеърҳои Ҳофиз тасвирҳои предмет ва зе- боиҳои табиат бо тасвири маъшуқа ва май вобаста- гии зич дорад ва онҳоро бе яқдигар тасав- вур кардан муҳол мебошад:

Гул бе руҳи ёр хуш набошад, Бе бода баҳор хуш набошад. Тарфи чаману ҳавои бӯстон, Бе лолаву зор хуш набошад.

Ширинбаёнӣ ва латофати сухани Ҳофиз, санъати каломи дилкашӣ ӯ воқеӣ буда, шо- мили ҳодисаҳои иҷтимоӣ ва воқеаҳои рӯзмарраи ҳаёт мебошад.

Ҳофиз аз гузашти баҳор дар изтиробу ташвиш мешудааст ва азиз будани онро из- ҳор сохтааст:

Гул азиз аст, ғанимат шумаредаш ба суҳбат, Ки ба боғ омаду аз ин роҳу аз он хоҳад шуд.

Дар баҳорӣҳои Ҳофиз тасвири боди сабо, насими субҳ омадааст, ки онро баъ- зан ҳамрози маҳбуба, дӯсти ошиқ ва баъзан қосиди беғараз мебинем. Шоир баҳорро ҳамчун неъмату гуворои табиат низ шумо- ридааст.

Эй бод агар ба гулшани аҳбоб бигзарӣ, Зинҳор арза деҳ бари ҷонон паёми мо. Эй насими саҳар, оромғаҳи ёр кучост? Манзили он маҳи ошиқкуши айёр кучост? Бодаву мутрибу гул ҷумла муҳайёст вале, Айш бе ёр муҳайё нашавад, ёр кучост?

Шоирӣ ширинкалом ва ҳаётдӯст одамро орош- диҳанда, зебу зиннатбахшандаи табиат, қадрраи ин зебоиҳо меҳисбад ва таъкид месозад, ки зиндагию ҷаҳон бе дӯст, рафиқ маъное надорад.

Ҳофизӣ ширинкалом бо муҳаббати саршор як сил- сила шеърҳои ба табиати биҳиштосои зодгоҳаш - Шероз бахшидааст:

Шерозу оби Рукнӣву он боди хушнасим, Айбам макун, ки руҳи ҳафт кишвар аст.

Тасвири фасли баҳор дар ашъори шоир характе- ри рамзӣ гирифта, ба Ҳофизӣ неқназар имконият до- даанд, ки ақидаҳои иҷтимоӣ, динӣ ва ахлоқӣро ус- тодона ифода намояд.

Хулоса, баҳор дар офаридани тасвирҳои бадеи зебо ва маънию мазмунҳои наву нотақрори ашъори Ҳофиз таъсири бузург расонидааст ва афкори Ҳофи- зи хушклом дар олами маъонӣ ҷовидонист. Чуноне ки худӣ ӯ гуфта буд:

Ҳаргиз намирад он, ки дилаш зинда шуд ба ишқ, Сабт аст дар ҷаридаи олам давоми мо.

Ф. Сангова, муаллими калони кафедраи таърих ва филология

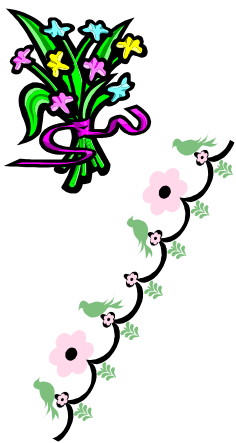
НАВРӯЗИ БАТАН ОМАД

Булбул ба чаман омад,
Шоир ба суҳан омад.
Олам ҳама зебо шуд,
Наврӯзи куҳан омад.
Наврӯзи Ватан омад.

Ид аз паси ид омад,
Аз чарх навид омад.
Ғам рафту ба ҷои вай
Айёми саид омад.
Наврӯзи Ватан омад.

Дилҳо ба хурӯш омад,
Вақти майю нӯш омад.
Аз ғайб сурӯш омад,
Ин ҳарф ба гӯш омад,
Наврӯзи Ватан омад.

Бар дард даво омад,
Бар қалб сафо омад.
Мутриб ба наво омад,
Аз ёр садо омад:
Наврӯзи Ватан омад,
Наврӯзи Ватан омад!

ФАЙЗИ БАҲОР

Файзи баҳор пудина,
Лаби анҳор пудина.
Аз баҳри дидани мо,
Чашминтизор пудина.

Лоиқи бӯса бошад,
Давои ғусса бошад,
Зеби самбӯса бошад,
Файзи баҳор пудина,
Зеби баҳор пудина.

Бӯи гуворо дорад,
Рӯи дилоро дорад,
Пайғоми иди Наврӯз,
Аз баҳри мо биёрад,
Лаби анҳор пудина,
Файзи баҳор пудина.

МУЖДАИ БАҲОР - РЕЗАБОРОН!

Қалби ошиқ ғуссаборон асту бас,
Майли ошиқ бӯсаборон асту бас.
Ҳар касеро кору шугле додаанд,
Кори шоир шеърборон асту бас.
Ман зи пире ин суҳан бишнидаам,
Зеби нокас хокборон асту бас.
Некӣ кардан шартӣ инсон будан аст,
Ин нишони рӯзгорон асту бас.
Дида бикшо, ки баҳорон даррасид,
Муждаи он резаборон асту бас.

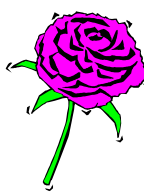
ШУКУФТАНРО ҒАНИМАТ ДОН

Аё сабза, аё сабза,
Дамиданро ғанимат дон!
Аё гул, бӯстон аз туст,
Шукуфтанро ғанимат дон!

Аё мурғи чаман, хуш хон,
Саро ту аз дилу аз ҷон.
Ки базми гул расад поён,
Суруданро ғанимат дон!

Аё ту, моҳии беҳоб,
Замони чилваро дарёб,
Ба рӯи мавҷҳои об
Ҷаҳиданро ғанимат дон!

Ба қадри модари ҷонӣ,
Ба қадри нони деҳқонӣ,
Ту, эй инсонӣ яздонӣ,
Расиданро ғанимат дон!

СУМАНАК

Суманак бӯи баҳор,
Суманак муждаи кор,
Баҳри рӯи суманак,
Мо ҳама шабзандадор,
Суманак, эй суманак!

Неши гандум суманак,
Раҳши анҷум суманак,
Суманак - шеърӯ суруд,
Фаҳри мардум суманак,
Суманак, эй суманак!

Сурху алвон суманак,
Роҳати ҷон суманак.
Меравад дасти ба даст,
Зеби ҳар хон суманак,
Суманак, эй суманак!

Мисли аҳгар суманак,
Меҳри модар суманак,
Суманак рамзи баҳор,
Ранҷи хоҳар суманак,
Суманак, эй суманак!

Тошмаҳмад Маҳмадхонов, дотсенти ДДТТ

ВОХҶУРИҶО БО ОМУЗГОРОНУ ХОНАНДАГОН

Бо мақсади амали гардонидани дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати Милли, Пешвои Миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷаноби Оли муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати баланд бардоштани сифати таълиму тарбия ва тайёр кардани мутахассисони баландсатҳи болаёқат ба муассисаҳои таҳсилоти олии ҷумҳурӣ, дар мувофиқа бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо дастгирии Раёсати Иттифоқи Тоҷикматлубот санаи 27.02.2016 дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон ҷараибии "Рӯзи дарҳои кушода" ва Озмуни ҷумҳуриявии хатмкунандагони болаёқати муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ баргузор гардид.

Барои дар сатҳи баланд доир намудани ҷараибии мазкур аввали моҳи феврал аз ҷониби раёсати донишгоҳ гурӯҳи махсуси корӣ ташкил карда шуда, ба унвони сардорони раёсат ва мудирони шӯъбаҳои маорифи вилоят ва шаҳру навоҳии ҷумҳурӣ даъватномаҳо ирсол шуданд. Ҷамъунин тавассути васоити ахбори умум оид ба баргузори ин ҷараибииро эълону наворҳо пахш гардиданд.

Ба хотири тарғибу ташвиқ, бештар огоҳӣ ёфтани довталабон ва волидайни онҳо оид ба ихтисосҳои тартиби қабул дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон комиссияи қабул барои соли таҳсилоти 2016-2017 эълони қабули донишҷӯёнро дар рӯзномаҳои "Ҷумҳурият", "Омузгор", "Тоҷикистон", "Набзи Тоҷикматлубот", "Боҷу хироч", "Тоҷир" ба нашр расонид.

Дар ин рӯзномаҳо эълон ва қридаҳои қабул ба донишгоҳ дар соли таҳсилоти 2016-2017 бо забонҳои русӣ ва тоҷикӣ бо таври оммафаҳм дарҷ гардиданд. Ҷамъунин дар 4 шабакаи телевизионӣ ва радиои

ҷумҳуриявӣ, инчунин дар телевизионҳои минтақавӣ (Кӯлоб, Қӯрғонтеппа, Турсунзода, Панҷакент) якҷанд маротиба оид ба дастовардҳои донишгоҳ барномаҳо ва наворҳои тарғиботию ташвиқотӣ пахш гардиданд.

Мувофиқи фармонҳои ректори Донишгоҳ, профессор Шарипов М.М. бо мақсади тарғибу ташвиқ "Довталаб-2016" шиносӣ бо равия,

самт, ихтисос ва зерихтисосҳои донишгоҳ ва даъвати хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии кишвар дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ш. Душанбе, вилояти Хатлон дар шаҳрҳои Қӯрғонтеппа, Кӯлоб, Норақ ва ноҳияҳои Панҷ, Шаҳритус, Ҷайхун (Қумсангир), Вахш, Фархор, Ҷамадонӣ, Восеъ, Данғара, Ҷалолиддини Балхӣ, Ваҳдат, Темурмалик, Балҷувон, Ховалинг, Шӯрообод, Мӯъминобод, вилояти Суғд, ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, аз 17.02.2016 то 14.03.2016 ва дар нуқтаҳои бақайдгирии довталабон аз 10.03.2016 то 2.04.2016 устодон

ва донишҷӯёни болаёқат фиристо-да шуда, бо омузгорон ва хонандагони МТМУ-и кишвар суҳбату вохӯриҳо гузарониданд. Аз ҷумла, санаи 18.02.2016 ректори донишгоҳ д.и.и., профессор Шарипов М.М. бо омузгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ноҳияи Восеъ вохӯрӣ доир намуд.

Мақсад аз гузаронидани вохӯрӣ омузиши Паёми Асосгузори сулҳу Ваҳдати милли - Пешвои миллат, Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва шарҳи тағйиру иловаҳо ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ташвиқу таълими ихтисосҳои мавҷудаи Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон тибқи феҳристи ММТ-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буд.

Дар ҷараибии мазкур инчунин мудирони маорифи ноҳияи Восеъ Гурезов С.И., прокурори ноҳия Пулодӣ У.Т., котиби Шӯрои олимони донишгоҳ Маҳсудина Р.Ғ. иштирок ва суҳанронӣ намуданд.

Ректори донишгоҳ қайд намуд, ки Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон барои тайёр намудани

мутахассисони баландсатҳи аз рӯи 28 ихтисос бо се забон-тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ саҳми босазо дорад. Ба зами моддифи техникаи донишгоҳ бо талаботи ҳозиразамон ҷавобгӯӣ мебошад. Шумо метавонед ихтисосҳои донишгоҳро тибқи феҳристи ММТ-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо рамзи 106 интихоб намуда, ба донишгоҳ дохил шавед ва таҳсил хешро идома диҳед.

А. Мирзоалиев, дотсенти ДДТТ, Ҷ. Сафаров, мутахассиси пешбари шӯъбаи кор бо ҷавонон

Новобаста аз он, ки донишҷӯ қай ва кадом вақт метавонад барои дастрасии китобҳои таълими вақти худро ҷудо наояд, китобхонаи дохилии хобгоҳи донишҷӯён фаъолияти худро ба таври шабонарӯзӣ ба роҳ мондааст ва донишҷӯён метавонанд ҳама вақт китобҳои заруриро дастрас наоянд. Дар асоси шартномаи дучонибаи байни донишгоҳро айни замон худӣ ман таҳсилманд дар ин донишгоҳ дар зинаи магистратура давом дода истодаам. Ният дорам, ки баъди хатми магистратура ба донишгоҳи азиам ДДТТ баргашта, дар пешрафти донишгоҳ саҳмгузор бошам. Аз фурсати истифода бурда, тавассути ҳафтаномаи "Тоҷир" миннатдори худро ба Раёсати иттифоқи Тоҷикматлубот ва Раёсати Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон, бахусус бахусус, ректори донишгоҳ муҳтарам Шарипов М.М. мерасонам. Зеро маҳз бо дастгирии онҳо ман тавонистам таҳсилӣ худро дар хориҷи кишвар идома диҳам.

Каримҷон Латипов, магистранти соли аввали ДИСКМ-и Ҷумҳурии Беларус

ТАВЗЕҶОТ

(Аввалаш дар шумораҳои гузашта)

Воситаҳои гардони корхона - маҷмӯи воситаҳои пулии корхона барои ташаккули ва рушди хоҷагии корхона истифода шуда, дар як сикли истеҳсоли иштирок мекунанд ва шакли худро аз пул бо мол ва баръакси он иваз мекунанд.

Воситаҳои қарзӣ - қарзҳои кӯтоҳмуддат (то 1 сол), миёнамуддат (аз 1 то 5 сол) ва дарозмуддат (аз 5 сол зиёд), ки бонкҳои тичоратӣ ба корхонаҳои истеҳсоли бо риояи қатъии шарту қридаҳои махсус (пулаки будани қарз, истифодаи мақсаднок, саривақтӣ баргардонидани қарз ва ғ.) пешкаш менамоянд.

Воситаҳои худи корхона - маҷмӯи дороҳои гардон мебошанд, ки пешрафти фаъолияти пай дар пайи корхонаро таъмин мекунанд. Сарчашмаи ташаккули ва рушди онҳо аз ҳисоби сармояи оинномавӣ, фоида ва дигар маблағҳои ба онҳо барқаркардашуда (ҳадди ақали қарз доир ба музди меҳнат, хароҷоти давраҳои оянда ва ғ.).

Г

Гирдгардиши воситаҳои гардон - вақти муомилот мебошад, ки бо ду нишондиҳандаҳои асосӣ - гирдгардиши мол бо ҳисоби рӯз ва маротиба ҳисоб карда мешавад. Нишондиҳандаи мазкур ва тағйирёбии мусбати онҳо далели самаранок истифода бурдани воситаҳои гардони корхона ё шартӣ таъмини фаълнокии соҳибкорӣ аст.

Д

Даромади дисконтикунонидашудаи соф - нишондиҳандаест, ки дар шароити муосир бо истифода аз он самаранокӣ истифодаи маблағгузорию бо назардошти омили вақт ҳисоб мекунанд. Вожаи англ. дисконт - тахфиф карданро дорад. Ниг. ба истилоҳи дисконтикунони.

Дебитор - қарздори корхонае, ки маблағҳои корхонаро бо ҳар гуна сабабҳои объективӣ ва субъективӣ ба муддати то як сол ва аз он зиёд истифода мебаранд, вале онҳоро ба суратҳои корхона барнамегардонанд. Мақсади ин ибора он аст, ки қарзҳои дебиторӣ бояд саривақтӣ ва пурра ба соҳиби аслиаш баргардонид шаванд ва муҳосиботи корхона бо иштироки ҳуқуқшинос ин амалиёти молиявӣ-муҳосибиро зери назорати қатъӣ гиранд.

Девальтсия - беқурбшавии арзи милли - бо сабаби паст гардидани қурби тиллоии воҳиди арз ва хоҳиш ёфтани пули қоғазӣ иборат аст.

Декларатсия - эълония, изҳорнома, изҳорот, баёнот: 1. баёноти расмӣ оид ба амалиёт; 2. баёноти расмӣ, ки кулли даромдҳои пулии шахсонӣ воқеиро тасдиқ менамояд; 3. эълонияи расмӣ, ки дар вақти аз сарҳади мамлакат гузаштани молу пул, онро пур карда, ба намояндаҳои мақомоти гумрук месупоранд.

Депозит - супурда, амонат, сармоя ба ихтиёри бонк буда: 1. пул ё қоғазҳои қиматбахш, ки барои ба қарздиҳанда додан ё нигоҳ доштан ба муассисаҳои қарзӣ супурда мешаванд; 2. як тарзи муваққатан нигоҳ доштан пули шахсонӣ ҳуқуқӣ ва воқеӣ дар бонкҳо, ки ба соҳиби пул дар шакли фоиз даромади иловагӣ меорад; 3. ҷузъи таркибии авуарҳо буда, маблағи пасандози аҳоли, корхонаю ташкилотҳоро дар ин ё он бонк нишон медиҳад.

Дефитсит - каср, камбуд, камёфт, камчинӣ, танқисӣ, зиёд будани маблағи хароҷот нисбат ба ҳаҷми даромад, нарасидани мол ё пул дар иқтисод.

Дефлятсия: 1. паст шудани сатҳи умумии нарх дар иқтисоди миллии кишвар, ки бо роҳи кам кардани миқдори пули қоғазӣ бо мақсади баланд бардоштани қурби он амали карда мешавад; 2. усули устуворсозии муомилоти пул бо роҳи аз муомилоти гирифтани пулҳои қоғазӣ барзиёд.

Диверсификатсия, афзоиши анвоъ, воридгарӣ ба соҳаи ғайр - васеъ намудани соҳаи фаъолият дар бозори молҳои нав, ки ба истеҳсолоти асосӣ алоқамандӣ надорад.

Дивиденд - ҳаққи саҳм, суди саҳмия, суди саҳом: 1. фоидаи саҳмдорон, ки мувофиқи сармояи худ аз ширкат мегиранд ё як ҳиссаи фоидаи корхона, ки дар байни саҳмдорон ҳамчун фоиз ба арзиши саҳмия илова мегардад; 2. як ҳиссаи фоидае, ки дар байни саҳмдорон дар охири сол тақсим мегардад.

Дисконт - тахфиф: 1. қайду ҳисоби вексел; 2. фоизе, ки дар вақти қайди вексел нигоҳ дошта мешавад; 3. фоизи ҳисоби бонкӣ, ки аз амалиёти векселӣ ба даст омадааст; 4. фарқи байни нархи ҳадди ақали қоғазҳои қиматнок ва қурби биржавӣ.

Дисконтикунони - маънии онро дорад, ки бо назардошти таъсири омили вақт арзиши пули давраи ҳозира аз андозаи пули давраи оянда зиёд буда, онро ба як вақти ибтидоӣ (заминавӣ) ҳисоб кардан хеле муҳим аст.

Дистрибутор, миёнарав - шахси мустақиле, ки нақши миёнаравиро дар савдои яклухти мол ба уҳда дорад.

Дистрибутор, миёнарав - миёнарави мустақилест, ки дар бурда расонидани молу хизматҳо, аз истеҳсолкунандагон то ба истеҳсолгарон махсус гардонидашудааст.

Дотатсия - кумакарҷӣ, кумақазина, тарзи бебозгашт додани пул аз буҷет, кумаки ҳазина - аз тарафи давлат ба ягон идора, муассиса ё ташкилот ҳамчун пули бебозгашт ҷудо кардан; кумаки молиявӣ беподош; мусоида.

З

Зариби боздеҳи воситаҳои асосӣ = Ҳаҷми истеҳсол (фурӯш)-и маҳсулот, ҳисобот, сомонӣ : Арзиши миёнасолонии воситаҳои асосӣ, сомонӣ.

Зариби фоиданокии воситаҳои асосӣ = Маблағи фоидаи соф, ҳисобот, сомонӣ : Арзиши миёнасолонии воситаҳои асосӣ, сомонӣ.

Зариби ғунҷоиши воситаҳои асосӣ = Арзиши миёнасолонии воситаҳои асосӣ, сомонӣ : Ҳаҷми истеҳсол (фурӯш)-и маҳсулот, ҳисобот, сомонӣ.

Зариби мусаллаҳнокии меҳнат бо воситаҳои асосӣ = Маблағи миёнасолонии воситаҳои асосӣ, сомонӣ : Шумораи миёнасолонии кормандон, нафар.

Зариби мусаллаҳнокии техникаи меҳнат = Арзиши миёнасолонии таҷҳизоти истеҳсоли, сомонӣ : Шумораи миёнасолонии кормандон, нафар.

Зариби навшавӣ = Арзиши воситаҳои асосии воридшуда дар давоми сол, сомонӣ : Арзиши воситаҳои асосӣ дар охири сол, сомонӣ.

(Давом дорад)

ТАҶСИЛ ДАР ЗИНАИ МАГИСТРАТУРА

Яке аз ҳадафҳои асосии аксари донишҷӯён пас аз хатми макотиби олии (барои пурра гардонидани маълумоти 4 солаи донишгоҳӣ) ин давом додани таҳсил дар риштаи магистратура мебошад. Магистратура барои тақвияту инкишоф ва маорату малакаи магистрант зарур мебошад. Вазифаи асосии магистрант дар таҳсил магистратура ин истифода ва тақмили донишҳои назариявӣ амали дар раванди таълим дар донишгоҳ ва ё донишқада мебошад. Новобаста аз сифати таълим уҳдадорҳои магистрант дар асоси нақшаи корие, ки барои он пешниҳод мегардад, хеле мураккаб мебошад. Дар асоси нақшаи кории магистрант худӣ уҳдадор аст, ки дар яқоягӣ бо роҳбарии илмиаш, ки барои ғимояи кории диссертатсионӣ интихоб намудааст, яқоя кор баранд. Асоси фаъолияти илмиро амалиро дар зинаи магистратура ин малакаи илми худӣ магистрант дар бар мегирад. Иштироки фаълонии дар конфронсҳои илми донишгоҳ доир ба мавзӯи интихобкардашудаи худӣ магистр, ни-

шон додани ҳамаи паҳлуҳои мусбате, ки дар кории диссертатсионӣ ҷой дорад, фаҳмондаиҳӣ ва муқоисаи ҳамаи он маълумотҳоро, ки магистрант дар кории диссертатсионӣ аш вобаста ба мавзӯи интихобкардаш ҷой додаст, бо тартиботи муҳтасар ва ҷавобҳои дақиқ ҷойгир кунонидани принципҳои зарурӣ вобаста ба нақшаи корӣ ба пешрафти кории илмиӣ у мусоидат менамояд.

Шароити таҳсил ва сифати таълим барои донишҷӯён дар Донишгоҳи иқтисод ва савдои кооператсияи матлуботи шаҳри Гомели Ҷумҳурии Беларус дар асоси системаи пешина ва ё шӯравӣ ба роҳ монда шудааст. Дар донишгоҳ таълими донишҷӯён вобаста ба ихтисосҳои интихобкардаашон бо ду забон - англисӣ ва русӣ сурат мегирад. Китобхонаи электрониву одӣ дар донишгоҳ фаъолияти худро барои дастрасии донишҷӯён бо китобҳои таълимӣ хуб ба роҳ мондаанд. Инчунин, дар дохили хобгоҳи донишҷӯён китобхона бо номгӯи зиёди китобҳои гуногун ва толор барои дарс тайёр намудани донишҷӯён ҷой дорад.

ТАСВИРИ БАҲОР ВА ГУЛУ ГУЛЗОР ДАР ЭҶОДИЁТИ МАКНУНА

Макнуна яке аз шоираҳои бомаҳорат ва тавонои ғазалсарост ва ғазал дар девони форсӣ-тоҷикии ӯ ҳам аз лиҳози теъдод ва ҳам аз лиҳози хусусиятҳои гоҷавӣ, мавзӯӣ ва услуби бадеӣ афзалият дошта, ӯ бо ҳамаи қолаби шеърӣ дар муҳити адабии Хуқанди нимаи аввали асри XIX ва умуман дар таърихи адабиёти тоҷик ва ўзбек мақоми волои хешро пайдо намудааст.

Ғазалиёти Макнуна аз лиҳози мавзӯӣ ва мундариҷа хеле доманодор ва гуногунранг буда, дар он мавзӯоти ишқ ва эҳсоси автифи ошиқона, ҳасби ҳол, оҳангҳои сиёсӣ ва иҷтимоӣ, шикваву эътироз алайҳи зулму истибдод ва ноадолатӣ, тарғиби ахлоқи ҳамидаи инсонӣ ва гайра мақоми назаррас доранд. Дар баробари ин мавзӯоти ишқ ба ёр ва тасвири табиат дар ғазалиёти Макнуна низ бештар ба назар мерасад.

Манзараҳои зебои Мовароуннаҳр дар ҳамаи давру замонҳо илҳомбахши шуаро буд. Дар ин кишвар ҳар фасл хосияти алоҳидаи зебои худро дорад ва махсусан, ба ёд овардани баҳорӣҳои устод Рӯдакӣ торҳои эҳсоси зебоишони хонандаро ба ваҷд меорад. Ба мисли Рӯдакӣ ва дигар шоирони бузург баҳори Мовароуннаҳр ва ҷозибҳои анвои манзараҳои зебои он таъби саршор ва муҳаббати мусофирои Макнунаро низ ба худ ҷалб кардааст. Дар девони Макнуна зиёдатар аз 10 ғазали пурэхоси санъаткоронаро дучор меоем, ки маҳз ба тасвири ҳаловатҳои равонфизии ҳамаи фасли сол, яъне баҳор бахшида шудааст. Яке аз баҳорӣҳои шоира, ки он ба тасвири гули сурхи баҳори водии Фарғона мансуб аст, ғазали зерин мебошад:

Навбахор аст, санавбар зада бар сар гули сурх,
Тоҷи заррин зада бар фарқи санавбар гули сурх.
Шишаи ғунча лабалаб зи гулоб аст имрӯз,
Баски шуд об зи шарми руҳи дилбар гули сурх.
Файзи гулгашти чаман нашъаи дигар дорад,
Ҳар тараф ғунча сабӯ дораду соғар гули сурх.
Муждаи айшу тараб мерасад аз боди баҳор,
Боз дар саҳни гулистон зада чодар гули сурх.

Дар ин ғазал аз нақшҳои офаридаи шоира, ки ба монанди "санавбари дар сар гули сурх", "тоҷи заррини фарқи санав-

бар", "гулоби шишаи ғунча", "об шудани гули сурх аз шарми руҳи дилбар", "нашъаи файзи гулшани чаман", "сабӯи ғунча", "соғари гули сурх" ва "чодари гули сурхи саҳни гулистон" ҳастанд, дар вучуди инсон ҳаловати равонбахшери падида меоранд. Аммо нақшҳои хунарии "гули зарди ашк" ва "гули сурхи мижаи тар" мерасонанд, ки ҳангоми сурудани ин ғазал шоира гирифтори ғаму андӯҳи амиқе будааст. Яъне, аз мижаи тари шоира ба ҷойи ашк чун гули сурх "хуноба" мерехт ва аз ашк

бисёр "хуни дил" хӯрдааст. Аз он дар чаман "лолаи хумро" дамидааст. Дар ин байт нақши хунарии дар ишқи "марди сиҳикадд" аз хуни дили маъшуқа дар чаман рӯйидани "лолаи хумро" ҷолиб аст:

Макнунаро бубин, ки ба доғи сиҳикадде,
Аз хуни дил чу лолаи хумро баромада.

Шоира дар ин байт мерасонад, ки чун руҳи зебои ёраш "дар навбахори вучуд" пай-

Инчунин донам, ки сарсону кабоб аз рӯйи ту.

Шоира дар ин байт рӯзгори хушу боҳаловат, фараҳбахш ва хурсандӣҳои бекарони хешро бо ёри азизаш ба ёд оварда мерасонад, ки "аз ҷабҳаи мо ҳамчу барги гул арақ мечакид", "ғунчасон дар даст ҷоми лолафоме доштем". Ин ҷо ҷакиши арақи ҷабин ба рехтани барги гул, ҷоми майи даст ба қадаҳи лола монанд шудааст, ки як манзараи зебои ҳаловатҳои баҳори ҷавонӣ ба ҷилва омадааст:

Мечакид аз ҷабҳаи мо ҳамчу барги гул арақ,
Ғунчасон дар даст ҷоми лолафоме доштем.

Дар ин байт шоира аз хотираи ёри умри кӯтоҳу бармаҳалрафтаи хеш бо дили сӯзон нақл мекунад, ки вай ин ҷаҳонро мисли гули насрин бо дили чоку даруни пурдоғ падруд гуфтааст. Шоира бо ин тасвири ташбеҳӣ муносиби ҳоли ёраш нақши хунарии ўро ҳамчун "насрини синачок" офаридааст:

Ҳамчу насрин бо дили чоку даруни доғдор,
Ноумед аз лолазори зиндагонӣ рафтааст.

Дар ин байт шоира дар ғазали ба вафоти Умархон бахшидаи худ пораи дили халқӣ гирёно "барги лола"-и бар рӯйи оби равон афтада монанд кардааст. Дар ин ҳолат нақши хунарии дили халқӣ мотам гирифта дар тимсоли "барги лолаи бар рӯйи об" афтада ҷилвагар гардидааст:

3-ин аломат пораи дил халқро дар оби чашм,
Ҳамчу барги лола дар оби равон афтадааст.

Макнуна дар байти дигар рӯйи ёрашро ба гулзор ва чехраи худро ба барги хазон ташбеҳ намуда гуфтааст:

Ҷилваи рӯйи ту гулзор аст
мо барги хазон,
Эй баҳори ноз, бе рӯят чӣ бошад ҳоли мо?

Девони ғазалиёти Макнуна дар зарфи 300 соли охир дар Мовароуннаҳр аз назари имконоти захираи бадеӣ, суварӣ ҳаёл ва офаридаи симои бадеи мард, ки бо мафҳуми "ёр" ифода ёфтааст, аз ҷумлаи нодиртарин девонҳои шуаро ҳисоб меёбад.

Зебо Абдулазизова, номзади илми филология, и. в. дотсенти кафедраи таърих ва филологияи ДДТТ

ҳасраташ "гули зард" мерӯйид. Чунин тазоди табиату иҷтимоӣ аз равони басо ғамангези шоира ҳикояти раънопазире мекунад. Дар девони шоира чанд ғазали дигаре ҳастанд, ки дар онҳо манзараҳои зебои баҳори Мовароуннаҳр тасвир ёфта бошанд ҳам, аммо ин манзараҳои зебои табиат бо рӯҳи равони хузноари шоира ва иҷтимоӣ ин кишвар созгор нестанд.

Вақте ки девони ғазалиёти Макнунаро бо диққати тамои мутолиа мекунем, назар ба дигар масъалаҳои дунявӣ заминӣ ва малакутӣ васфу ситоиши ҳолатҳои мухталифи олами зоҳирӣ ботинӣ ва хусни маънавии шахси мард аз доираи назари шоира бештар ба тасвир омадаанд.

Дар байти 28 шоира дар "доғи сиҳикадд"

до гардад, "эътибори чаман" ба мисли хазон беқадр ҳоҳад шуд. Дар ин маврид низ хусни табиат ва хусни инсон дар қиёси ҳамдигар муойина шудааст ва бартарӣ насиби хусни оламорои инсон дар нақши хунарии "руҳи навбахор" гардидааст:

Рухаш, ки гашт хувайдо ба навбахори вучуд,
Ба шохсори хазон рафт эътибори чаман.

Дар ин байт аз зебоии олии ёри шоира дар саҳро лола аз рашки сӯзиш доғ гардидааст. Дар ин маврид зебоии табиату инсон ба қиёси омада, бартарӣ дар ҷониби "рӯйи зебо"-и ёри шоира аст:

Лола дар саҳро чи сон гардид доғ аз сӯхтан,

ВАРЗИШ - ГАРАВИ САЛОМАТИСТ

Дар донишгоҳ дар баробари таҳсил, ба соҳаи варзиш низ аҳамияти зарурӣ дода шуда, зуд-зуд мусобиқаҳои гуногуни варзишӣ доир мегардад. Аз ҷумла 17-19 феввали соли равон бахшида ба рӯзи Артиши миллии мусобиқа аз намунаҳои турниккашӣ, вазнбардорӣ, ба дарозӣ ҷаҳидан ва бандкашӣ гузаронида шуд, ки бо чунин натиҷа анҷом ёфтанд.

Турниккашӣ:
Ҷойи 1-ум Ҳасан Саидов, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 250103а;
Ҷойи 2-юм Шаҳбоз Юсупов, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 25020312

Вазнбардорӣ:
Ҷойи 1-ум Бехруз Алимадов, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 25010801;
Ҷойи 2-юм Муҳаммад Тоҳиров, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 250103.

Дар ҳисоби даставӣ бошад, ҷойи 1-ум насиби варзишгарони факултети МИБ ва ҳуқуқ, ҷойи 2-юм факултети тиҷорат ва гумрук, ҷойи сеюм факултети иқтисодиёт ва менечмент гардиданд.

Ба ғолибони мусобиқаи инфиродӣ Ифтихорнома ва ба ғолибони даставӣ ҷоиза, Ҷом ва Ифтихорнома супорида шуданд.

Рӯзҳои 3-юм ва 4-уми март бошад, ба ифтихори Рӯзи Модар дар

байни донишҷӯдӯхтарони донишгоҳ мусобиқа аз намуди бадминтон гузаронида шуд. Дар ин мусобиқа 13 нафар донишҷӯдӯхтарон ширкат варзида, чунин натиҷаҳо соҳиб гардиданд: **Ҷойи якум** Юсупова Давлатмоҳ, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 250104, **ҷойи 2-юм** Ғаниева Шукрона, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 250104 б, **ҷойи 3-юм** Худойкулова Ҳангома, донишҷӯи курси 1, ихтисоси 26020305.

Л. Иззатов,
мудири кафедраи тарбияи ҷисмонӣ

ҶОМИ АКАДЕМИЯИ ИЛМҲОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Санаи 10-уми марти соли ҷорӣ дар Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Олимпиадаи ҷумҳуриявии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти касбии ҷумҳурии ҷаҳати дарёфти "Ҷоми Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон" бар-

гузор гардид. Дар олимпиадаи мазкур намоёндогони зиёда аз 20 донишқадаву донишгоҳҳои ширкат варзиданд. Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистонро дар ин олимпиада аз фанни ҳуқуқ донишҷӯи курси 3-юми ихтисоси 240101 Иброҳим Шомусаламов (дар сурат) муаррифӣ намуда, сазовори ҷойи 3-юм гардид.

Барои иштироки фаълона дар олимпиада Муҳиддинзода Улуғбек, донишҷӯи курси 4-уми ихтисоси 250107-и факултети иқтисодиёт ва менечмент, Ҳотамова Фариза, курси 1, ихтисоси 230101-и факултети МИБ ва ҳуқуқ бо ифтихорномаҳои Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардонид шуданд.

МУАССИС: Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ:

М.М. Шарипов, Н.С. Сангинов, Қ.Қ. Толибов, З.Ҳ. Қодирова, Ф.М. Акрамов, Ҳ.М. Маҷидов, С.Ҳ. Ҳабибов, Р.К. Раҷабов, Ф.Р. Шаропов, Б.Р. Қурбонов, М.А. Имаева, З. Маҳмадуллоев

Нишонии мо: 734018, ш. Душанбе, кӯчаи Деҳотӣ 1/2

МУШОВИРОНИ МО:

Сангаков Хуршед Раҳмоналиевич - муовини Раиси Раёсати Иттифоқи Тоҷикматлубот, Фақеров Ҳамидуллоҳон - сардори Раёсати маорифи шаҳри Душанбе

Ҳафтанома 24 январӣ соли 2014 таҳти №0348/рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

Рӯзнома дар матбааи ҶДММ-и «Мега-принт»-и шаҳри Душанбе ҷоп шудааст. Теъдоди нашр 1000 нусха.

Точир
Tojir

САРМУҲАРРИР:

Раҷабалӣ ШАРИФОВ